

IV

(Inne akty)

EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY

URZĄD NADZORU EFTA

DECYZJA URZĘDU NADZORU EFTA

NR 28/08/COL

z dnia 23 stycznia 2008 r.

w sprawie programu na rzecz sektora drzewnego („*Verdiskapningsprogrammet for tre*”) NorwegiaURZĄD NADZORU EFTA ⁽¹⁾,

w szczególności ich sekcje dotyczące pomocy regionalnej oraz pomocy na badania i rozwój,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym ⁽²⁾, w szczególności jego art. 61–63 oraz protokół 26,uwzględniając rozporządzenia o wyłączeniach grupowych dotyczące pomocy szkoleniowej oraz pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), jak również uwzględniając rozporządzenie dotyczące pomocy w ramach zasady *de minimis* ⁽⁵⁾,uwzględniając Porozumienie pomiędzy państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości ⁽³⁾, w szczególności jego art. 24,

uwzględniając decyzję Urzędu nr 147/06/COL z dnia 17 maja 2006 r. o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 1 ust. 2 w części I protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale,

uwzględniając art. 1 ust. 2 w części I oraz art. 4 ust. 4, art. 6, art. 7 ust. 5, art. 13 i art. 14 w części II protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z art. 6 w części II protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale ⁽⁶⁾,uwzględniając wytyczne Urzędu w sprawie pomocy państwa ⁽⁴⁾ w sprawie stosowania wykładni art. 61 i 62 Porozumienia EOG,

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 68/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy szkoleniowej (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, s. 20, rozporządzenie Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, s. 33 oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy w ramach zasady *de minimis* (Dz.U. L 379 z 28.12.2006, s. 5). To ostatnie rozporządzenie zastępuje rozporządzenie Komisji (WE) nr 69/2001 w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, s. 30) oraz rozdział 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa (przyjęty decyzją Urzędu nr 54/96/COL z dnia 15 maja 1996 r., Dz.U. L 245 z 26.9.1996, s. 28). Wszystkie wyżej wspomniane rozporządzenia zostały włączone do załącznika 15 do Porozumienia EOG (w pkt 1 lit.d–f)).

⁽⁶⁾ Dz.U. C 272 z 9.11.2006, s. 19 oraz Supplement EOG nr 55 z 9.11.2006.

⁽¹⁾ Zwany dalej „Urzędem”.

⁽²⁾ Zwane dalej „Porozumieniem EOG”.

⁽³⁾ Zwane dalej „Porozumieniem o Nadzorze i Trybunale”.

⁽⁴⁾ Zasady proceduralne i merytoryczne w dziedzinie pomocy państwa – Wytyczne w sprawie stosowania i wykładni art. 61 i 62 Porozumienia EOG oraz art. 1 w części I protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, przyjęte oraz wydane przez Urząd Nadzoru EFTA dnia 19 stycznia 1994 r., opublikowane w Dz.U. L 231 z 3.9.1994, s. 1 oraz Suplemencie EOG nr 32 z 3.9.1994, s. 1. Wytyczne te zostały ostatnio zmienione przez decyzję Urzędu nr 154/07/COL z dnia 3 maja 2007 r. Zwane dalej „wytycznymi w sprawie pomocy państwa”.

a także mając na uwadze, co następuje:

I. FAKTY

1. Procedura

W piśmie z dnia 1 lutego 2005 r. (nr referencyjny: 307555) Urząd otrzymał skargę („skargę”) od zrzeszenia branżowego norweskiego przemysłu kamieniarsko-betoniarskiego, „byggutengrenser.no” („strony skarżące”). W skardze tej, którą Urząd otrzymał i zarejestrował dnia 3 lutego 2005 r., strona skarżąca twierdzi, że rząd norweski przyznaje pomoc publiczną na rzecz sektora budownictwa drzewnego w oparciu o program „Verdiskapningsprogrammet for tre”, zwany również „Treprogrammet” (zwany dalej „programem na rzecz sektora drzewnego”).

Pismem z dnia 17 maja 2006 r., w wyniku wymiany licznej korespondencji⁽⁷⁾, Urząd poinformował władze norweskie, że podjął decyzję o wszczęciu w odniesieniu do programu na rzecz sektora drzewnego postępowania określonego w art. 1 ust. 2 w części I protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale.

W piśmie Misji Norwegii przy Unii Europejskiej z dnia 3 lipca 2006 r., przekazującym pisma z Ministerstwa Administracji Rządowej i Reform oraz z Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, oba z dnia 26 czerwca 2006 r., władze norweskie przedstawiły uwagi. Urząd otrzymał i zarejestrował te pisma dnia 4 lipca 2006 r. (nr referencyjny: 380386, zwane dalej „uwagami władz norweskich w sprawie decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego”).

Decyzja nr 147/06/COL o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz jego Suplemencie EOG⁽⁸⁾. Urząd wezwał zainteresowane strony do przedstawienia uwag. Urząd nie otrzymał żadnych uwag od zainteresowanych stron.

Wreszcie jesienią 2007 r. Urząd i władze norweskie wymieniały w sposób nieformalny informacje drogą telefoniczną i pocztą elektroniczną na temat programu na rzecz sektora drzewnego. Otrzymane w tym kontekście przez Urząd informacje zostały zebrane przez władze norweskie w piśmie przekazanym pocztą elektroniczną dnia 10 grudnia 2007 r. przez Ministerstwo Administracji Rządowej i Reform (nr referencyjny: 456845).

2. Opis proponowanego środka

2.1. Cel i obsługa programu na rzecz sektora drzewnego opisanego w przygotowawczych pracach legislacyjnych

Biała księga 1998–99

Cel programu na rzecz sektora drzewnego został określony w białej księdze sporządzonej przez rząd dla Parlamentu doty-

czącej tworzenia wartości i możliwości w sektorze leśnym (St. meld. nr. 17 (1998–99 „Verdiskapning og miljø – muligheter i skogssektoren”) – zwanej dalej „białą księgą”).

Celem białej księgi było ustanowienie ogólnej polityki racjonalnego i zrównoważonego wykorzystania zasobów leśnych oraz zwiększenie wkładu sektora leśnego w gospodarkę narodową i ogólny rozwój społeczeństwa norweskiego. W dokumencie tym proponuje się wprowadzenie różnych środków zmierzających do osiągnięcia tego celu, a jednym z nich jest program na rzecz sektora drzewnego. W tym względzie w białej księdze proponuje się utworzenie pięcioletniego programu na rzecz tworzenia wartości w sektorze stolarskim i przemyśle drzewnego. W szczególności biała księga przewidywała, że celem programu na rzecz sektora drzewnego miało być tworzenie na większą skalę wartości w leśnictwie i przemyśle drzewnym, jak również zwiększenie udziału sektora leśnego w dochodzeniu do bardziej zrównoważonych modeli produkcji i konsumpcji⁽⁹⁾. W ramach tych celów program na rzecz sektora drzewnego miał koncentrować się na: (i) poprawie w zakresie przetwarzania wyrobów z drewna; (ii) większym wykorzystaniu wyrobów z drewna; oraz (iii) poprawie relacji na różnych poziomach wymiany handlowej między sektorem leśnym i rynkiem⁽¹⁰⁾. W białej księdze stwierdzono również, że nowy program powinien się koncentrować na identyfikowaniu możliwości w obszarach rozwoju, projektowania i konstrukcji produktów oraz że program ten powinien spowodować, aby drewno postrzegano jako atrakcyjny materiał budowlany o szerokim zakresie zastosowań⁽¹¹⁾. Wreszcie na bardziej ogólnym poziomie biała księga wskazywała, że w skali krajowej należy osiągnąć zwiększenie wartości w przemyśle drzewnym⁽¹²⁾.

Zalecenie (1998–1999) oraz sprawozdanie grupy roboczej

Zalecenie stałej komisji parlamentarnej skierowane do Parlamentu (Innst. S. nr. 208 (1998–1999)) z dnia 3 czerwca 1999 r. (zwane dalej „zaleceniem”) wyznacza szczegółowo ramy tworzenia programu na rzecz sektora drzewnego. Zalecenie to wskazuje, aby utworzyć grupę roboczą mającą określić strategię, sposób realizacji i potrzeby finansowe nowego programu.

Niedługo potem w lipcu 1999 r. utworzono „grupę roboczą”, złożoną w szczególności z przedstawicieli ministerstwa rolnictwa, zrzeszeń branżowych właścicieli lasów oraz producentów drewna, instytucji badawczo-rozwojowych oraz przedstawicieli sektora handlu detalicznego. Grupa robocza wydała sprawozdanie („sprawozdanie grupy roboczej”) dnia 14 kwietnia 2000 r. dotyczące treści, organizacji i finansowania programu na rzecz sektora drzewnego.

⁽⁹⁾ Sekcja 7.3.3 białej księgi.

⁽¹⁰⁾ Sekcja 7.3.3 białej księgi.

⁽¹¹⁾ Sekcja 2.4.1 białej księgi.

⁽¹²⁾ Sekcja 6.1.1 białej księgi. W odniesieniu do koncentracji na przemyśle norweskim, w sekcji 6.1.1 białej księgi stwierdza się również, że (tłumaczenie sporządzone przez Urząd): „W celu wzmocnienia tworzenia wartości, ważne jest, aby rozważyć zarówno możliwość redukcji kosztów na poziomie przetwarzania, jak i sprzedaży, oraz aby zwiększyć i poprawić użycie/ wykorzystanie wyrobów z drewna wyprodukowanych w Norwegii”.

⁽⁷⁾ Jeżeli chodzi o bardziej szczegółowe informacje na temat tej korespondencji, to należy się odnieść do decyzji nr 147/06/COL o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, której streszczenie zostało opublikowane w Dz.U. C 272 z 9.11.2006, s. 19, i w Suplemencie EOG nr 55 z 9.11.2006. Pełna treść decyzji jest opublikowana na stronie internetowej Urzędu: www.eftasurv.int

⁽⁸⁾ Szczegóły dotyczące publikacji podano w przypisie 7 powyżej.

Sprawozdanie grupy roboczej przywołuje cele programu na rzecz sektora drzewnego, o których mowa w białej księdze. Sprawozdanie grupy roboczej wskazuje następnie, że program powinien się ograniczać do łańcucha przetwarzania łączącego sektor leśny i przemysł mechanicznego przetwarzania drewna, ale powinien również uwzględnić dostawy surowca dla przemysłu drzewnego (np. w celu poprawy jakości, dokładności i ciągłości dostaw)⁽¹³⁾. W sprawozdaniu grupy roboczej stwierdza się również, że celem jest to, aby program na rzecz sektora drzewnego koncentrował się na norweskich zasobach drewna oraz aby osiągać poprawę w ramach norweskiego sektora drzewnego.

Sprawozdanie grupy roboczej wskazuje, że odpowiedzialność za zarządzanie programem na rzecz sektora drzewnego i jego wdrażanie ponosi: (i) „Statens nærings- og distriktsutviklingsfond”, zwany na ogół „SND” (który uległ reorganizacji i zmienił nazwę na „Innovasjon Norge” z dniem 1 stycznia 2004 r.); oraz (ii) grupa zarządcza („Grupa Zarządcza”) złożona z przedstawicieli różnych ministerstw i podmiotów rynkowych, powołana przez ministerstwo rolnictwa⁽¹⁴⁾.

Zgodnie ze sprawozdaniem grupy roboczej na poziomie praktycznym zadania Grupy Zarządczej powinny się skupiać na ocenie i rozwijaniu programu (w tym zapewnieniu zaangażowania uczestników łańcucha wartości oraz weryfikacji zgodności działań z celami i strategicznymi założeniami programu), natomiast Innovasjon Norge powinien być organem odpowiedzialnym za realizację programu⁽¹⁵⁾. W tym celu Innovasjon Norge uzyskał upoważnienie do zatwierdzania i przekazywania środków finansowych w ramach programu.

⁽¹³⁾ W sekcji 1.4 sprawozdania grupy roboczej stwierdza się, że program na rzecz sektora drzewnego nie obejmuje uprawy lasów, infrastruktury, transportu, pól, produktów leśnych wykorzystywanych na potrzeby dekoracji roślinnych i bioenergii, które należy objąć innymi środkami rządu. Sekcja 2.1 sprawozdania grupy roboczej definiuje łańcuch wartości związany z leśnictwem (lub sektor leśny) jako wszystkie zaangażowane podmioty, od etapu wycinki po użytkownika końcowego. „Las” obejmuje stronę podażową (właściciele lasów i ich zrzeszenia) i poziom handlowy (przedsiębiorstwa leśne, w tym zajmujące się transportem w terenie, pomiarem drewna i obrotem drewnem, uprawą lasów, planowaniem operacyjnym, itp.). „Produkcja” obejmuje wszelkiego rodzaju przetwarzanie drewna do produkcji wyrobów odpowiednich dla użytkownika końcowego, przy czym kładzie się nacisk na łańcuch mechanicznego przetwarzania drewna (w tym tradycyjną obróbkę w tartakach i zakładach stolarskich oraz dalsze przetwarzanie drewna do produkcji drzwi, okna, schody i inne elementy budowlane, jak również produkcję drewnianych mebli i domów oraz produkcję wyrobów rękodzielniczych). „Rynek” obejmuje użytkowników końcowych, ale uwzględnia się tu również różne poziomy handlowe i inne podmioty znajdujące się w systemie produkcyjnym związanym z leśnictwem, takie jak podwykonawców dostarczających towary i świadczących usługi na rzecz leśnictwa i związanego z nim przemysłu.

⁽¹⁴⁾ Sekcje 1.5, 6.2 i 6.3 sprawozdania grupy roboczej. Od maja 2003 r. do grupy tej włączono również przedstawicieli różnych źródeł finansowania i urzędu Gubernatora Okręgu.

⁽¹⁵⁾ Roczne sprawozdania dotyczące działań i rozwoju programu należy przekazywać do ministerstwa rolnictwa i stanowią one podstawę zarówno przygotowywanego budżetu, jak również wytycznych dla Innovasjon Norge (poprzednio SND); por. sekcje 1.5, 6.2 i 6.3 sprawozdania grupy roboczej.

W trakcie formalnego postępowania wyjaśniającego władze wyraźnie wskazały, że w kontekście programu na rzecz sektora drzewnego zastosowano zasady ogólnego działania Innovasjon Norge (stosowane na potrzeby zarządzania innymi programami pomocy)⁽¹⁶⁾. Dlatego też Innovasjon Norge przyznawał dotację w ramach programu na rzecz sektora drzewnego na podstawie (i) „Głównych wytycznych polityki” Innovasjon Norge⁽¹⁷⁾; (ii) wewnętrznych wytycznych EOG stosowanych przez Innovasjon Norge; (iii) pierwszego rocznego pisma ministerstwa rolnictwa dotyczącego przydziału⁽¹⁸⁾; (iv) ogólnych procedur zawartych w Instrukcji dla decydentów Innovasjon Norge; oraz (v) wytycznych Urzędu w sprawie pomocy państwa⁽¹⁹⁾. Z praktycznego punktu widzenia najważniejszą z powyższych pozycji są wewnętrzne wytyczne EOG, które stanowią również podstawę zdecydowanej większości uwag przekazanych przez władze norweskie.

Wewnętrzne wytyczne EOG zostały opracowane przez Innovasjon Norge na podstawie istniejących norweskich programów pomocy zarządzanych przez ten organ. Zawierają one wyjaśnienie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, fragmenty wytycznych w sprawie pomocy państwa, zasady dotyczące pomocy *de minimis*, jak również tabelę określającą intensywności pomocy dla istniejących programów⁽²⁰⁾. Wewnętrzne wytyczne EOG są stale uaktualniane i dlatego Urzędowi przekazano pięć różnych wersji⁽²¹⁾.

Władze norweskie stwierdziły, że pomimo iż sprawozdanie grupy roboczej nie zawiera warunków, które projekty muszą spełniać, aby kwalifikować się do wsparcia, to warunki takie zostały opracowane w wewnętrznych wytycznych EOG. Pomimo że w sprawozdaniu grupy roboczej brak jest wyraźnego odniesienia do wewnętrznych wytycznych EOG, władze norweskie stwierdziły, że zawarte w sprawozdaniu grupy roboczej odniesienie do ustanowienia „zasad i praktyk” (w ramach prawa EOG) na potrzeby wdrożenia systemu na rzecz sektora

⁽¹⁶⁾ Zob. uwagi władz norweskich dotyczące decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

⁽¹⁷⁾ „Główne wytyczne polityki” jest dokumentem przewodnim określającym pewne zewnętrzne limity przyznawania środków finansowych przez Innovasjon Norge (na przykład wykluczenie przyznania pomocy na działalność operacyjną lub pomocy eksportowej) i wskazującym, że finansowanie musi być przyznane w ramach limitów wyznaczonych na mocy porozumień międzynarodowych, których stroną jest Norwegia.

⁽¹⁸⁾ Pismo dotyczące przydziału z dnia 6 października 2000 r. zawiera informacje na temat budżetu na wdrożenie programu na rzecz sektora drzewnego, odnosząc się jednocześnie do celu, sektora i grup docelowych programu.

⁽¹⁹⁾ Władze norweskie wskazały również ustawę regulującą Innovasjon Norge oraz jego „standardowe warunki” dotyczące finansowania na rzecz rozwoju, które zawierają zasady administracyjne w zakresie, między innymi, limitów czasowych, dokumentacji, środków kontrolnych i windykacji środków finansowych.

⁽²⁰⁾ Ujęte są również przepisy dotyczące kumulacji, stop referencyjnych i obliczania pomocy.

⁽²¹⁾ Wersje te pochodzą ze stycznia 2000 r., z sierpnia 2001 r., czerwca 2003 r., września 2004 r. oraz lipca 2005 r. i nie różnią się od siebie znacznie. W celu uproszczenia termin „wewnętrzne wytyczne EOG” odnosi się poniżej do tekstu ostatniej wersji, a uwagi dotyczące tekstu poprzednich wersji umieszczone są jedynie w stosownych przypadkach (wynikających z różnic lub dodatkowego tekstu).

drzewnego należy rozumieć jako odniesienie do wewnętrznych wytycznych EOG (22). Według władz norweskich wewnętrzne wytyczne EOG stały się w ten sposób integralną częścią programu na rzecz sektora drzewnego (23). Decydemt Innovasjon Norge zalecono, aby oceniali wnioski na podstawie szczegółowego zestawu zasad zawartych w wewnętrznych wytycznych EOG, które uważają za odpowiednie. Jeżeli uznają, że w grę w ogóle nie wchodzi pomoc państwa, projekt może być finansowany w 100 % (24).

2.2 Podstawa prawna i budżety roczne

Z budżetu państwa na odpowiednie lata wynika, że program na rzecz sektora drzewnego jest finansowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w drodze rocznych przydziałów bezpośrednio z budżetu państwa. Finansowanie programu na rzecz sektora drzewnego zostało przewidziane we wniosku rządu do Parlamentu, zawierającym budżet państwa na rok 2000 (St. prp. nr. 1 (1999–2000)), w którym finansowanie programu na rzecz sektora drzewnego umieszczono w rozdziale 1142 pod pozycją 71 (25). Wszystkie budżety państwa na kolejne lata przeznaczały kwoty na program na rzecz sektora drzewnego (26).

Na podstawie pierwszego pisma ministerstwa rolnictwa do Innovasjon Norge dotyczącego rocznego przydziału, Innovasjon Norge przyznano środki finansowe i zezwolono mu na wydatkowanie ich zgodnie z celem, sektorem i grupami docelowymi określonymi w sprawozdaniu grupy roboczej (27).

W piśmie z dnia 29 września 2005 r., uaktualnionym pismem z dnia 3 lipca 2006 r., władze norweskich poinformowały Urząd, że budżety na program na rzecz sektora drzewnego na lata budżetowe od 2000 r. do 2005 r. były następujące:

- (22) W sekcji 1.3 sprawozdania grupy roboczej stwierdza się, że finansowanie musi się odbywać zgodnie z zasadami EOG, a w sekcji 7.1, że „należy przestrzegać przepisów Porozumienia EOG w zakresie pomocy państwa. Program musi ustanawiać własne zasady i praktyki w ramach tych przepisów”. Zob. również uwagi władz norweskich dotyczące decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.
- (23) Zob. uwagi władz norweskich dotyczące decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego oraz email z dnia 18 stycznia 2008 r. od władz norweskich (nr referencyjny 461470).
- (24) Zob. również podsekcja dotycząca współfinansowania i finansowania 100 % kosztów projektu w sekcji I-2.4 poniżej.
- (25) Zob. również budżet zrewidowany (St. prp. nr. 61 (1999–2000)). Program na rzecz sektora drzewnego określano na różne sposoby, w tym jako „Treprogrammet” i „Verdiskapningsprogrammet for tre” lub poprzez pierwotne zalecenie komisji stałej do Parlamentu (Innst. S. nr. 208 (1998–1999)).
- (26) 2001: St. prp. nr. 1 (2000–2001) i budżet zrewidowany (St. prp. nr. 84 (2000–2001)); 2002: St. prp. nr. 1 (2001–2002) i budżet zrewidowany (St. prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2001–2002)); 2003: St. prp. nr. 1 (2002–2003) i budżet zrewidowany (St. prp. nr. 65 (2002–2003)); 2004: St. prp. nr. 1 (2003–2004) i budżet zrewidowany (St. prp. nr. 63); 2005: St. prp. nr. 1 (2004–2005) i budżet zrewidowany (St. prp. nr. 65 (2004–2005)). W pierwszych czterech latach (2000–2003, włącznie z latami 2000 i 2003) finansowanie programu na rzecz sektora drzewnego było wyznaczone w ramach pozycji 71 w rozdziale 1149 budżetu państwa.
- (27) Pismo z dnia 6 października 2000 r. przekazane Urzędowi przez władze norweskich jako załącznik 3 do uwag władz norweskich dotyczących decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

Budżet roczny

Rok	Budżet (w mln NOK)	Zatwierdzenia (w mln NOK)
2000	17	8,8
2001	25	25,7
2002	20	18,2
2003	36	39,3
2004	35	28,4
2005	33	39,5
Łącznie	166	159,9

Dotacje wypłacano w ciągu trzech lat po roku, w którym wydano zatwierdzenie („tilsagn”), i po zakończeniu przez odbiorcę projektu. Jeżeli budżet na dany rok nie zostałby w całości wydatkowany to pozostająca kwota może zostać przeniesiona na kolejny rok. Stąd całkowita kwota obejmująca zatwierdzenia wydane w jednym roku może przewyższać kwotę z budżetu na ten rok.

2.3. Odbiorcy pomocy w ramach programu na rzecz sektora drzewnego

Sprawozdanie grupy roboczej przewiduje, że program na rzecz sektora drzewnego powinien być skierowany do przedsiębiorstw i innych podmiotów, które mieszczą się w ramach strategii i obszarów działania programu i które przyczyniają się do zwiększonego tworzenia wartości (28).

Władze norweskich następnie wskazują, że program na rzecz sektora drzewnego jest otwarty dla wszystkich odpowiednich sektorów przemysłowych (określonych jako „sektory przemysłu mechanicznego związane z przetwarzaniem drewna”) oraz dla sektorów przemysłowych, które mogą się przyczynić do osiągnięcia celów w ramach tego programu, takich jak sektory badające zastosowania drewna w połączeniu z innymi materiałami (29). W ramach takich parametrów program jest dostępny dla „osób fizycznych, przedsiębiorstw, organów i związków”, jak również „instytucji badawczo-edukacyjnych”, niezależnie od państwa, w którym znajduje się ich siedziba (30).

2.4. Koszty kwalifikowalne oraz intensywność pomocy

Koszty kwalifikowalne

Władze norweskich stwierdziły, że dotacje w ramach programu na rzecz sektora drzewnego są przyznawane na projekty „... które przyczyniają się do osiągnięcia celów objętych strategiami i obszarami działania programu” oraz które pobudzają innowacje. Ze sprawozdania grupy roboczej wynika, że w celu osiągnięcia celów programu na rzecz sektora drzewnego należy zastosować trzy wymienione niżej strategie. Każda z tych strategii powinna być realizowana poprzez działania określone

(28) Sekcja 4.6 sprawozdania grupy roboczej.

(29) Zob. pismo z dnia 29 września 2005 r. od władz norweskich do Urzędu, dołączone do pisma z dnia 3 października 2005 r. od Misji Norwegii przy UE (nr referencyjny 345465).

(30) Zob. pismo z dnia 29 września 2005 r., przywołane w przypisie 29 powyżej, oraz uwagi władz norweskich dotyczące decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

w jej ramach ⁽³¹⁾. Koszty takich działań kwalifikują się zatem do finansowania w ramach programu na rzecz sektora drzewnego.

- (i) Strategia tworzenia wizerunku i komunikacji (obejmująca generowanie zaangażowania i chęci do rozwoju łańcucha wartości; pozyskiwanie kompetencji, ludzi i kapitału; zwiększanie identyfikacji wizualnej i aktywnego tworzenia wizerunku leśnictwa i wyrobów z drewna; koncentrowanie się na zaletach drewna jako materiału oraz rozpowszechnianie informacji).

Środki, jakie należy zastosować do realizacji tej strategii, obejmują kampanie przedstawiające branżę leśną/drzewną w pozytywny sposób, rozpowszechnianie informacji poprzez czasopisma branży projektowej/architektonicznej o profilu związanym z drewnem oraz przekazywanie informacji użytkownikom profesjonalnym, szkołom wyższym i instytucjom kształcenia oraz konsumentom. Do innych środków zalicza się stworzenie portalu internetowego dla sektora drzewnego i sieci na potrzeby kanalizowania informacji w ramach łańcucha wartości, które mogłyby funkcjonować jednocześnie jako źródło ogólnych informacji oraz forów o zasięgu krajowym, jak i regionalnym, które służyłyby grupom badawczo-rozwojowym, architektom, projektantom, grupom o profilu informatycznym, badaczom trendów, innowatorom, inwestorom itp.

- (ii) Strategia rozwoju produktów i nowości (obejmująca odkrywanie nowych możliwości, pomysłów i inicjatyw, przyczyniająca się do innowacji i opracowywania nowych wyrobów).

Środki, jakie należy zastosować, obejmują programy rozwoju strukturalnego; fora gospodarcze skierowane do małych przedsiębiorstw; projekty innowacyjne związane z różnymi instytucjami kształcenia; konkursy projektowe/architektoniczne; rozwój nowych produktów w ramach nowych segmentów rynku (takich jak rynek rekreacji; obiekty/infrastruktura dla „obszarów publicznych”; produkty z drewna dla służby zdrowia, itp.) oraz projekty rozwojowe skupiające się na generowaniu zysków w ramach łańcucha wartości (związanych z elementami takimi jak: surowce, produkty uboczne, handel drewnem i handel elektroniczny). Do innych środków należą tworzenie forum i struktur opracowywania nowości i innowacji, projekty studenckie związane z innowacjami oraz konkursy architektoniczne i projektowe służące zwiększeniu wykorzystania konkretnych materiałów z drewna.

- (iii) Strategia współpracy i efektywności (obejmująca poprawę w kanalizowaniu towarów i procesów w łańcuchu wartości oraz poprawę efektywności kosztowej, tworzenia wartości i zyskowności, jak również optymalne wykorzystanie zasobów ludzkich i infrastruktury).

Środki, jakie należy zastosować, obejmują budowę zintegrowanego systemu logistyki w celu poprawy w zakresie organizacji czasowej dystrybucji towarów oraz w zakresie jakości i ceny produktów; technologie informatyczne zmniejszające koszty na poziomie sprzedaży/dystrybucji; oraz rozwój systemów informatycznych na potrzeby

komunikacji w ramach łańcucha wartości w celu poprawy jakości. Do innych środków należą konkursy, opracowania przygotowawcze dotyczące rozwoju zintegrowanego systemu informatycznego oraz cyfrowego zapisu danych o towarach w łańcuchu wartości; programy kompetencyjne w zakresie efektywności kosztowej w procesie tworzenia wartości; jak również działania związane z generowaniem dochodów w dziedzinie leśnictwa, przemysłu drzewnego i handlu drewnem.

Wewnętrzne wytyczne EOG określają koszty kwalifikowalne w przypadku MŚP, działań szkoleniowych oraz badań i rozwoju, jak również „inwestycji” (prowadzonych przez MŚP i w obszarach regionalnych). Przetłumaczoną wersję opisów kosztów kwalifikowalnych zawartych w wewnętrznych wytycznych EOG dołączono w załączniku I ⁽³²⁾.

Intensywność pomocy

Pomimo że wewnętrzne wytyczne EOG określają intensywność pomocy w odniesieniu do MŚP ⁽³³⁾, intensywność pomocy dla innych rodzajów pomocy jest podana jedynie poprzez odniesienie do tabeli zatytułowanej „Maksymalne stawki finansowania dla programów zarządzanych przez Innovation Norway – wielkość przedsiębiorstwa i obszary kwalifikujące się do pomocy”. Przetłumaczona wersja tabeli, która nie zawiera odniesienia do programu na rzecz programu drzewnego, znajduje się w załączniku II.

Jako że tabela podaje dwie różne wartości intensywności pomocy w odniesieniu do opracowań przygotowawczych w zakresie badań i rozwoju w ramach programów pod nazwą „OFU/IFU” i „Omstilling og nyskaping”, władze wyjaśniły, że w stosunku do programu na rzecz programu drzewnego zastosowano intensywność pomocy wyznaczoną dla programu „OFU/IFU”. Różnica pomiędzy tymi wartościami intensywności pomocy polega na tym, że intensywność pomocy na studia wykonalności technicznej sporządzane przez duże przedsiębiorstwa w kontekście badań przedkonkurencyjnych (w przypadku dużych przedsiębiorstw) może wynosić 55 % w ramach programu „Omstilling og nyskaping”, podczas gdy odpowiednia intensywność pomocy w ramach programu „OFU/IFU” wynosi jedynie 50 %.

Intensywność pomocy w kontekście współfinansowania i finansowania 100 % kosztów

Przyznanie dotacji w ramach programu na rzecz sektora drzewnego jest zasadniczo uzależnione od wniesienia wkładu przez odbiorców w formie finansowania oraz siły roboczej ⁽³⁴⁾. Jednakże nie istnieje żaden minimalny wymóg co do współfinansowania; jego zakres różni się raczej w zależności od celów i charakteru projektu. W tym kontekście władze norweskie stwierdziły, że pomoc w ramach programu na rzecz sektora drzewnego jest przyznawana z zastosowaniem intensywności pomocy przedstawionej w wewnętrznych wytycznych EOG, tak że w rzeczywistości zawsze występuje współfinansowanie.

⁽³²⁾ Tłumaczenie sporządzone przez Urząd.

⁽³³⁾ W przypadku inwestycji maksymalna intensywność wynosi 7,5 % dla średnich przedsiębiorstw i 15 % dla małych przedsiębiorstw, natomiast w przypadku usług doradczych i targów handlowych poziom ten ustalono na 50 %.

⁽³⁴⁾ Sekcje 1.4 i 7.1 sprawozdania grupy roboczej.

⁽³¹⁾ Sekcje 4.1–4.4 i 5 sprawozdania grupy roboczej.

Jednakże władze wyjaśniły również, że wprowadzają w ramach programu na rzecz sektora drzewnego praktykę, dzięki której niektóre projekty otrzymują finansowanie na 100 % kosztów – w takim wypadku nie dochodzi do współfinansowania. W tym względzie władze odniosły się do sprawozdania grupy roboczej, które przewiduje że: „Udział finansowania w ramach programu różni się w zależności od celu i charakteru projektów. Program może finansować całkowite koszty projektu, w przypadku gdy trudno jest zidentyfikować kogokolwiek, kto uzyskuje bezpośrednie korzyści z projektu, na przykład w projektach czysto badawczych lub opracowaniach przygotowawczych. Odpowiednio udział finansowania w ramach programu może być niski w przypadku projektów, które mają znaczenie i bezpośrednie zastosowanie dla uczestników projektu. Należy stosować reguły EOG dotyczące pomocy państwa. W zakresie wyznaczonym przez te reguły należy opracować dla programu zasady i praktyki administracyjne”⁽³⁵⁾.

Władze następnie wyjaśniły, że praktyka przyznawania 100 % finansowania była stosowana w przypadkach, gdy trudno było zidentyfikować zainteresowane strony, które czerpałyby bezpośrednio korzyści z projektów (lub gdy uznaje się, że indywidualne przedsiębiorstwa uzyskują jedynie umiarkowaną korzyść), jak w przypadku opracowań przygotowawczych oraz sprawozdań w specjalnie ukierunkowanych obszarach. Przykładem wskazywanym przez władze jest dotacja w wysokości 125 000 NOK dla Norsk Treteknisk Institutt na projekt dotyczący rozwoju produktu płyt gładzonych do użytku wewnętrznego⁽³⁶⁾. Władze norweskie stwierdziły, że wyniki (projektu) są dostępne dla przedsiębiorstw będących członkami Norsk Treteknisk Institutt i że w każdym razie większość informacji będących w posiadaniu instytutu jest ogólnodostępna za pośrednictwem jego biblioteki.

2.5. Pomoc de minimis

Władze norweskie stwierdziły, że dotacje przyznane na podstawie szczegółowych przepisów w ramach programu na rzecz sektora drzewnego spełniają warunki, aby zakwalifikować je jako pomoc *de minimis*. Władze wyjaśniły, że w momencie przyznania pomocy *de minimis*, „pismo o zatwierdzeniu” przesłane odbiorcy pomocy zawiera odniesienie do prognozy oraz zakresu czasowego pomocy *de minimis*, jak również do zobowiązania odbiorcy pomocy do informowania władz o pomocy uzyskanej z innych źródeł w okresie trzech lat od momentu wydania zatwierdzenia udzielenia pomocy⁽³⁷⁾.

Ponadto władze wyjaśniły istnienie praktyki administracyjnej, w której ramach pomoc przyznana na przykład na badania i rozwój może zostać „dopełniona” pomocą *de minimis*. Praktyka ta jest szczegółowo opisana w wewnętrznych wytycznych EOG w wersjach z września 2004 r. i lipca 2005 r.⁽³⁸⁾.

⁽³⁵⁾ Sekcja 7.1 sprawozdania grupy roboczej.

⁽³⁶⁾ Pomimo że kwota ta kwalifikowałaby się jako pomoc *de minimis*, Norsk Treteknisk Institutt otrzymał również inną pomoc.

⁽³⁷⁾ Ta prośba o przekazywanie informacji wyrażona jest w następujący sposób: „EØS-regelverket – opplysningsplikt Tildelingen av tilskuddet skjer i henhold til reglene for bagatellmessig støtte. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om dette tilskuddet. Opplysningsplikten gjelder i 3 år fra tilsagnstidspunktet. Støttemottakeren må ikke motta mer enn til sammen 100 000 Euro (ca. kr 815 000,-) i støtte etter reglene for bagatellmessig støtte over et tidsrom på 3 år”.

⁽³⁸⁾ Sekcja 4.2 tych wytycznych.

2.6. Czas trwania programu

Władze norweskie stwierdziły, że program na rzecz sektora drzewnego działał od dnia 1 lipca 2000 r. (tj. od dnia, w którym można było składać wnioski o wsparcie) i pozostawał w mocy przez pięć lat, do końca 2005 r. (ostatnie zatwierdzenie wydano dnia 30 grudnia 2005 r.)⁽³⁹⁾.

2.7. Wymiana handlowa w zakresie produktów z drewna

Ze sporządzonej przez rząd dla Parlamentu białej księgi dotyczącej tworzenia wartości i możliwości w sektorze leśnym wynika, że Norwegia eksportuje swoje produkty z drewna do UE. W tym względzie stwierdza się szczegółowo w sekcji 4.3 białej księgi że „Norwegia eksportuje około 85–90 % hurtowej produkcji wyrobów z drewna i papieru oraz około 35 % produkcji drewna. Dostawy do państw UE stanowią odpowiednio 70 % i 90 % całkowitego wywozu. Wszelkie strategie lub interwencje polityczne w ramach UE, które mogą mieć wpływ na przywóz do UE produktów przemysłu związanego z leśnictwem, mogą mieć poważne konsekwencje dla norweskiego sektora leśnego”⁽⁴⁰⁾. Ponadto z danych statystycznych Eurostatu wynika, że produkty z drewna są w UE przedmiotem wymiany handlowej na szeroką skalę⁽⁴¹⁾. Wreszcie z danych statystycznych sporządzonych przez „Norweski Urząd Statystyczny” („Statistisk sentralbyrå”) wynika, że Norwegia również importuje z UE na swoje terytorium znaczne ilości drewna, drewna przetworzonego i produktów z drewna („Tømmer, trelast og kork ...”)⁽⁴²⁾.

2.8. Zakres Porozumienia EOG

Art. 8 ust. 3 Porozumienia EOG przewiduje, że:

„Jeżeli nie zostanie to inaczej, to przepisy niniejszego Porozumienia mają zastosowanie jedynie do:

- a) produktów wymienionych w rozdziałach od 25 do 97 zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania towarów, z wyłączeniem produktów wymienionych w protokole 2;

⁽³⁹⁾ Zostało to potwierdzone w uwagach do wniosku dotyczącego budżetu państwa w St. prp. nr. 1 (2000-2001) oraz w sprawozdaniu grupy roboczej.

⁽⁴⁰⁾ Sporządzone przez Urząd tłumaczenie następującego cytatu: „Norge eksporterer ca 85–90 % av produksjonen av tremasse og papirprodukt og ca 35 % av trelast-produksjonen. Leveransene til EU-land utgjør henholdsvis 70 % og 90 % av eksporten. Eventuelle strategier eller politiske vedtak innen EU som kan påvirke EUs import av skogindustriprodukter vil kunne få store konsekvenser for den norske skogsektoren”.

⁽⁴¹⁾ Dane statystyczne sporządzone przez EUROSTAT dla lat między 1999 r. a 2004 r., obejmujące zarówno przywóz, jak i wywóz różnego rodzaju drewna przetworzonego na obszarze UE (przy czym wartość wyrażana jest w tysiącach metrów sześciennych lub ton), pokazują, że na obszarze UE jest prowadzona na szeroką skalę wymiana handlowa produktami z drewna. Odpowiednie dane statystyczne pokazują (i) przywóz i wywóz drewna okrągłego wewnątrz UE-25; „tabela fores51”; (ii) przywóz masy celulozowej z drewna oraz papieru i tektury wewnątrz UE-25; „tabela fores62”; (iii) wywóz masy celulozowej z drewna wewnątrz UE-25 „tabela fores62”; (iv) przywóz tarcicy i płyt z drewna wewnątrz UE-25; „tabela fores61”; oraz (v) wywóz tarcicy wewnątrz UE-25; „tabela fores61”. Wszystkie dane są dostępne na stronie <http://europa.eu.int/comm/eurostat> lub po skontaktowaniu się z Eurostatem przez stronę internetową tej instytucji.

⁽⁴²⁾ Zob. strona internetowa: <http://www.ssb.no/muh/tab15-01.shtml> gdzie znajduje się tabela 15, zatytułowana, „Wymiana handlowa z wybranymi państwami według dwucyfrowych oznaczeń klasyfikacji SITC. Styczeń–marzec 2006 r. W milionach NOK”.

b) produktów określonych w protokole 3, z zastrzeżeniem szczegółowych ustaleń określonych w tym protokole”.

Drewno i artykuły z drewna są ujęte w rozdziale 44.

2.9. Powody wszczęcia postępowania

Urząd wszczął formalne postępowanie wyjaśniające na podstawie wstępnego ustalenia, że program na rzecz sektora drzewnego obejmuje pomoc państwa, która nie kwalifikuje się do któregośkolwiek z wyłączeń przewidzianych w Porozumieniu EOG. W konsekwencji Urząd ma wątpliwości, czy program na rzecz sektora drzewnego można uznać za zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG. Wskazano na fakt, że przekazane przez władze norweskie dokumenty na temat tego programu nie zawierają szczegółowych definicji kwalifikujących się projektów, kosztów kwalifikowalnych czy pułapów maksymalnej kwoty pomocy, którą można przyznać.

Władze norweskie zostały wezwane do przedstawienia informacji na temat istnienia jakichkolwiek wewnętrznych instrukcji nakazujących, aby program realizowano zgodnie z wytycznymi w sprawie pomocy państwa lub rozporządzeniami o wyłączeniach grupowych. Urząd podkreślił jednak, że nawet jeżeli wykazana zostanie taka praktyka administracyjna, Urząd mimo to może uznać, że program nie jest zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w przypadku istnienia w ramach programu na rzecz sektora drzewnego praktyki przyznawania 100-procentowego wsparcia na projekty, co do których organ zarządzający założył, że dotacja nie kwalifikuje się jako pomoc, ponieważ dane działanie nie mogło być przypisane indywidualnym przedsiębiorstwom i uznał, że skutkuje ono jedynie umiarkowaną korzyścią.

Jeżeli chodzi o to, czy dotacje przyznane w ramach programu na rzecz sektora drzewnego na podstawie szczegółowych przepisów dotyczących pomocy *de minimis* spełniają warunki kwalifikujące je jako pomoc *de minimis* zgodnie z wytycznymi w sprawie pomocy państwa lub z późniejszym rozporządzeniem dotyczącym pomocy *de minimis* (które zastąpiło w tym względzie wytyczne w sprawie pomocy państwa, począwszy od dnia 1 lutego 2003 r.)⁽⁴³⁾, stanowisko Urzędu jest takie, że nie pojawiły się właściwe przepisy zgodne z zasadami przyznawania pomocy *de minimis*.

3. Uwagi władz norweskich

3.1 Procedura

Władze norweskie potwierdzają, że program powinien być zostać formalnie zgłoszony do Urzędu, ale argumentują, że sam fakt niezgłoszenia programu na rzecz sektora drzewnego nie oznacza, że Urząd może, jedynie na takiej podstawie, wyciągnąć wniosek, że program jest niezgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG.

3.2 Istota sprawy

Istnienie wewnętrznych instrukcji i nakazów urzędowych

Władze norweskie twierdzą, że w praktyce zastosowano istotne zasady pomocy państwa wyrażone w Porozumieniu EOG. Po

pierwsze „Główne wytyczne polityki” Innovasjon Norge wskazują, że wszelkie środki finansowe należy przyznawać w ramach międzynarodowych porozumień, których Norwegia jest stroną. Po drugie (poprzez sprawozdanie grupy roboczej) decydenci otrzymali instrukcje, aby program na rzecz sektora drzewnego wdrażać zgodnie z Porozumieniem EOG. Wewnętrzne wytyczne EOG opracowano w celu ułatwienia osiągnięcia zgodności z Porozumieniem EOG. Po trzecie decydenci posiadają doświadczenie w zakresie wytycznych w sprawie pomocy państwa oraz uczestniczą w kursach na ten temat. Jeżeli mają wątpliwości, mogą zasięgnąć porady departamentu prawnego Innovasjon Norge.

Przypadki braku pomocy

Jeżeli chodzi o praktykę finansowania 100 % kosztów projektu, władze norweskie twierdziły, że praktyka ta obejmuje projekty, które nie mieszczą się w zakresie Porozumienia EOG, ponieważ w ich przypadku nie doszło do udzielenia pomocy państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG lub ponieważ pomoc została przyznana jako pomoc *de minimis*. Władze przygotowały tabelę obrazującą, jak rozdzielono wszystkie środki finansowe przyznane w ramach programu na rzecz sektora drzewnego.

Władze twierdzą, że w ośmiu sprawach (reprezentowanych przez dwa przypadki) pomoc została przyznana na projekty obejmujące produkty (na przykład „drzewa stojące”), które nie są wymienione w rozdziałach 25–97 zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania towarów i tym samym nie mieszczą się w zakresie Porozumienia EOG.

Władze następnie stwierdzają, że 114 beneficjentów w ramach programu na rzecz sektora drzewnego nie kwalifikuje się jako „przedsiębiorstwa” w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, ponieważ beneficjenci ci nie prowadzą działalności gospodarczej. W 15 przypadkach uznaje się, że są to „placówki edukacyjno-badawcze”; 25 przypadków „jednostek publicznych” dotyczy wsparcia dla gmin; a 74 przypadki dotyczą wsparcia dla „organizacji branżowych”.

Jeżeli chodzi o przypadki „placówek edukacyjno-badawczych” (podano dwa przykłady takich placówek, z których jedna dotyczy organizacji o celu niezarobkowym), władze uważają, że wykraczają one poza zakres art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG na podstawie sekcji 2.2 poprzedniego rozdziału 14 wytycznych w sprawie pomocy państwa dotyczących badań i rozwoju, zgodnie z którą „uczelniana placówka badawcza o celu niezarobkowym zwykle nie podlega pod art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG” oraz która stwierdza, że „w przypadku gdy wyniki publicznie finansowanych projektów badawczo-rozwojowych prowadzonych przez takie placówki są udostępniane przemysłowi europejskiemu na zasadach niedyskryminacyjnych, Urząd Nadzoru EFTA przyjmie, że w normalnym trybie nie można mówić o pomocy państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG”.

⁽⁴³⁾ Poprzedni rozdział 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa został skreślony na mocy decyzji Urzędu nr 198/03/COL z dnia 5 listopada 2003 r. Jednakże, począwszy od dnia 1 lutego 2003 r., rozdział 12 został już zastąpiony rozporządzeniem (WE) nr 69/2001, zwanym dalej „rozporządzeniem dotyczącym pomocy *de minimis*”.

Władze norweskie twierdzą, że pomoc dla „organizacji branżowych” (do których zaliczają się organizacje o celu niezarobkowym zajmujące się rozpowszechnianiem informacji) nie obejmuje pomocy państwa, ponieważ finansowanie nie jest skierowane (bezpośrednio) do przedsiębiorstw, ale przekazywane poprzez organizacje branżowe, które nie są traktowane jako przedsiębiorstwa. W tym miejscu przytoczono decyzję Komisji dotyczącą *Asetra*, która według władz norweskich została wyjaśniona, ponieważ *Asetra* nie była przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE⁽⁴⁴⁾. Stwierdzono również, że Trybunał Sprawiedliwości zinterpretował „pojęcie »korzyści ekonomicznej«” w kilku przypadkach, a w sprawie C-143/99 *Adria Wien* Trybunał orzekł, że należy rozgraniczyć korzyści abstrakcyjne (tj. koszty, które nie zostałyby w normalnym trybie „ujęte w budżecie” przedsiębiorstwa) od kosztów, które mogłyby zaistnieć⁽⁴⁵⁾.

Władze twierdzą również, że w kolejnych 31 przypadkach (podano kilka przykładów) beneficjenci nie uzyskali korzyści ekonomicznej, jako że w zamian świadczyli usługę, i dlatego przypadki te nie mieszczą się w zakresie art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

Pomoc de minimis

Władze norweskie odnoszą się do pisma o zatwierdzeniu, w którym stwierdza się, że odbiorca musi przedstawić informację „o pomocy otrzymanej na podstawie potencjalnych nowych wniosków o pomoc publiczną ... Zobowiązanie to trwa trzy lata od daty pisma o zatwierdzeniu. Odbiorca pomocy nie może otrzymać pomocy *de minimis* przekraczającej kwoty łącznej 100 000 EUR (około 815 000 NOK) w dowolnym okresie trzech lat”.

Władze twierdzą, że odniesienie do „dowolnego okresu trzech lat” jasno wskazuje, że odbiorca pomocy nie może otrzymać pomocy *de minimis* podczas dowolnego okresu trzech lat, czy to licząc przed otrzymaniem pisma o zatwierdzeniu czy po otrzymaniu tego pisma. Zobowiązanie do przekazywania informacji na temat pomocy otrzymanej w okresie trzech lat licząc przed datą pisma o zatwierdzeniu należy odczytywać w kontekście tekstu dotyczącego zobowiązania do niedotrzymywania pomocy przez „dowolny” okres trzech lat. W opinii władz to zapewnia zgodność z rozporządzeniem o pomocy *de minimis*. Władze twierdzą ponadto, że jakkolwiek w większości przypadków pomoc została przyznana poniżej limitu *de minimis*.

Jednakże władze wyjaśniły również, że „w [niektórych] przypadkach ramy [proceduralne] pomocy *de minimis* nie były jednak przestrzegane, jako że pomoc uznano za zgodną z zasadami merytorycznymi i wyłączeniami grupowymi dotyczącymi pomocy dla MŚP, pomocy na badania i rozwój oraz pomocy szkoleniowej”. Władze następnie wyjaśniły, że odniesienie do braku zgodności z zasadami proceduralnymi oznacza, że w 10 przypadkach pomoc przyznano do wysokości dopuszczalnej intensywności pomocy, ale dopełniono ją pomocą *de minimis*, bez informowania odbiorcy o części pomocy stanowiącej pomoc *de minimis*.

Zgodność pomocy

Władze norweskie twierdzą, że Urząd nie zwrócił należytej uwagi na praktyki i procedury stosowane przez Innovasjon Norge przy ocenianiu zgodności pomocy.

Władze w zasadzie stwierdzają, że nie przyznano żadnej pomocy jako pomocy regionalnej w ramach programu na rzecz sektora drzewnego oraz że wykaz (dołączony do wewnętrznych wytycznych EOG), określający maksymalne intensywności pomocy (w tym w odniesieniu do pomocy regionalnej), mógł powodować takie niezrozumienie. Zaraz po tym władze stwierdzają, że są jednak przypadki przyznania pomocy z zastosowaniem maksymalnej intensywności pomocy dopuszczalnej dla pomocy na badania i rozwój, dopełnionej 5 % dodatkem pomocy regionalnej. Jako przykład podaje się pomoc dla *Trysil Skog AS*.

Jeżeli chodzi o 78 przypadków badawczo-rozwojowych (podano trzy przykłady), władze twierdzą, że pomoc przyznano zgodnie z istotnymi zasadami wytycznych w sprawie pomocy państwa. Pod uwagę wzięto zakres, w jakim projekt przewiduje rozwój nowej technologii, wiedzy i metod, a priorytetowo potraktowano najbardziej innowacyjne projekty. Uwzględniono również to, czy projekt kwalifikuje się do finansowania z innych źródeł, na przykład w ramach programu „*Skattefunn*”.

Władze twierdzą, że mimo iż w wewnętrznych wytycznych EOG nie wymienia się tytułu i odniesienia do publikacji rozporządzeń o wyłączeniach grupowych dotyczących MŚP oraz pomocy szkoleniowej, to rozporządzenia te są „w dużym stopniu uwzględnione”.

II. OCENA

1. Obecność pomocy państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG

Art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG przewiduje, że:

„Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Porozumienia, wszelka pomoc przyznawana przez państwa członkowskie WE, państwa EFTA lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z funkcjonowaniem niniejszego Porozumienia w zakresie, w jakim wpływa na handel między Umawiającymi się Stronami”.

Aby środek stanowił pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, musi spełniać łącznie cztery następujące kryteria: (i) środek ten musi przynosić odbiorcom korzyść ekonomiczną, która nie jest uzyskiwana w normalnym toku działalności gospodarczej; (ii) korzyść ta musi być udzielana przez państwo lub poprzez zasoby państwowe; oraz (iii) musi ona być selektywna poprzez faworyzowanie niektórych przedsiębiorstw lub wytwarzania niektórych towarów; oraz (iv) musi ona zakłócać konkurencję i mieć wpływ na wymianę handlową pomiędzy Umawiającymi się Stronami.

1.1. Korzyść ekonomiczna

Środek musi przynosić odbiorcom korzyść ekonomiczną, która nie jest uzyskiwana w normalnym toku działalności gospodarczej.

W ramach programu na rzecz sektora drzewnego władze norweskie przyznają dotacje finansowe przedsiębiorstwom, organom, zrzeszeniom przedsiębiorstw, związkom, itp., które mogą się przyczyniać do osiągnięcia celów programu. Przedsiębiorstwa otrzymujące takie dotacje czerpią korzyść ekonomiczną, tj. dotację, której nie otrzymałyby w normalnym toku działalności gospodarczej.

⁽⁴⁴⁾ Decyzja Komisji z dnia 31 marca 2000 r. w sprawie pomocy państwa N 673/99 (Dz.U. C 184 z 1.7.2000, s. 25).

⁽⁴⁵⁾ Sprawa C-143/99 *Adria Wien* [2001] Rec. I-8365.

1.2. Obecność zasobów państwowych

Korzyść musi być udzielona przez państwo lub poprzez zasoby państwowe.

Dotacje przyznane w ramach programu na rzecz sektora drzewnego są finansowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej i pochodzą bezpośrednio z budżetu państwa.

1.3. Faworyzowanie niektórych przedsiębiorstw lub wytwarzania niektórych towarów

Środek musi faworyzować niektóre przedsiębiorstwa lub wytwarzanie niektórych towarów.

Z różnych przygotowawczych opracowań legislacyjnych (takich jak biała księga, zalecenie oraz sprawozdanie grupy roboczej), będących podstawą programu na rzecz sektora drzewnego, wynika, że program ma na celu zwiększenie wartości w (i) branży drzewnej; oraz (ii) relacjach na różnych poziomach wymiany handlowej między sektorem leśnym i rynkiem (która obejmuje dostawy surowca dla przemysłu drzewnego), przy jednoczesnym dążeniu do celu ogólnego, jakim jest zwiększeniem faktycznego wykorzystania wyrobów z drewna.

Zatem dotacje w ramach programu na rzecz sektora drzewnego są przyznawane jedynie wtedy, gdy uznaje się, że mogą one przynieść korzyści dla sektora drzewnego i związanych z nim sektorów przemysłu drzewnego, jak również w kontekście dostaw surowca dla tych sektorów. Dlatego też program na rzecz sektora drzewnego faworyzuje przedsiębiorstwa sektora drzewnego i tym samym jest z natury selektywny. W tym względzie Trybunał EFTA stwierdził, że środek może być selektywny, nawet jeżeli dotyczy on (przedsiębiorstw) całego sektora⁽⁴⁶⁾.

Należy zwrócić uwagę, że pomimo iż dotacje w ramach programu na rzecz sektora drzewnego mogą być przyznawane przedsiębiorstwom z innych sektorów przemysłu (na przykład gdy sektory przemysłu badają wykorzystanie drewna w połączeniu z innymi materiałami), to opcja ta jest dostępna jedynie dla sektorów, które mogą przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu programu na rzecz sektora drzewnego, jakim jest ogólne zwiększenie wartości w sektorze przemysłu drzewnego. Dlatego też Urząd uznaje, że nawet ta opcja ma ostatecznie na celu faworyzowanie przedsiębiorstw z branży przetwarzania drewna i związanych z nią sektorów przemysłu drzewnego.

1.4. Zakłócanie konkurencji i wpływ na wymianę handlową między Umawiającymi się Stronami

Środki muszą zakłócać konkurencję i mieć wpływ na wymianę handlową między Umawiającymi się Stronami.

W ramach programu na rzecz sektora drzewnego władze norweskie przyznają dotacje przedsiębiorstwom z branży przetwarzania drewna (i branż pokrewnych). Przemysł norweski eksportuje dużą część drewna hurtowego oraz przetworzonych produktów z drewna (do 90 %) do innych państw EOG, gdzie produkty z drewna są przedmiotem wymiany handlowej na dużą skalę. Ponadto Norwegia również importuje z UE drewno, drewno przetworzone i produkty z drewna. W takich okolicznościach udzielenie wsparcia dla przedsiębiorstw w ramach

programu na rzecz sektora przetwarzania drewna wzmocni pozycję odbiorców pomocy w stosunku do innych przedsiębiorstw zlokalizowanych w Norwegii lub w innych państwach EOG, konkurujących w branży przetwarzania drewna (i branżach pokrewnych). Ponadto, biorąc pod uwagę, że drewno jest tylko jednym z surowców wykorzystywanych w budownictwie, dotacje otrzymywane w ramach programu na rzecz sektora drzewnego przez przedsiębiorstwa budowlane wzmocnią te przedsiębiorstwa i umocnią ich pozycję w porównaniu z innymi przedsiębiorstwami konkurującymi w sektorze budowlanym⁽⁴⁷⁾.

Na tej podstawie Urząd uznaje, że udzielenie przedsiębiorstwom wsparcia finansowego w ramach programu na rzecz sektora drzewnego zakłóci konkurencję i będzie miało wpływ na wymianę handlową.

1.5. Wniosek i istnienie programu pomocy

W świetle powyższych ustaleń wniosek Urzędu jest taki, że program na rzecz sektora drzewnego spełnia warunki art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG i tym samym stanowi pomoc państwa. Władze norweskie stwierdziły jednak, że indywidualne dotacje przyznane w ramach programu na rzecz sektora drzewnego nie mieszczą się w zakresie Porozumienia EOG i nie kwalifikują się jako pomoc państwa.

Urząd przyjął stanowisko (które nie jest kwestionowane przez władze norweskie), że program na rzecz sektora drzewnego jest aktem, na podstawie którego bez konieczności dalszych środków wykonawczych można udzielać pomocy indywidualnej przedsiębiorstwom określonym w ramach tego aktu w sposób ogólny i abstrakcyjny. Dlatego też program kwalifikuje się jako program pomocy w rozumieniu art. 1 lit. d) części II protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale. W tym względzie Urząd przywołuje, że w sprawie C-310/99 Europejski Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że: „Nie było konieczne, aby kwestionowana decyzja zawierała analizę pomocy przyznanej w indywidualnych przypadkach na podstawie programu. Jedynie na etapie windykacji pomocy konieczne jest przeanalizowanie indywidualnej sytuacji każdego zainteresowanego przedsiębiorstwa”⁽⁴⁸⁾. Zgodnie z orzecznictwem Urząd ocenił program na rzecz sektora drzewnego na podstawie charakterystyki programu (w odróżnieniu do specyfiki przydzielania pomocy indywidualnej w ramach programu). Argumenty władz norweskich nie mają wpływu na tę ocenę, ale będą uwzględnione jedynie w przypadku rozpatrywania windykacji. Konkluzja dotycząca zgodności lub niezgodności programu z funkcjonowaniem Porozumienia EOG nie przesądza z góry kwestii windykacji pomocy przyznanej w indywidualnych przypadkach. Jak wspomniano w cytowanym powyżej wyroku jest to drugi krok, a windykacja zostanie orzeczona jedynie w przypadkach, gdy faktycznie naruszono merytoryczne przepisy w zakresie pomocy państwa.

⁽⁴⁶⁾ Wspólne sprawy E-5/04, E-6/04 i E-7/04 *Fesil and Finnjord* [2005] Sprawozdanie Trybunału EFTA s. 117, ust. 77. Wyrok ten potwierdza orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości określone w sprawie C-75/97 *Belgia przeciwko Komisji* [1999] Rec. I-3671, ust. 33. Zob. również sprawa C-66/02 *Włochy przeciwko Komisji* [2005] Zb.Orz. I-10901, ust. 95.

⁽⁴⁷⁾ W tym względzie zob. sprawa 730/79 *Philip Morris przeciwko Komisji* [1989] Rec. 2671, ust. 11, gdzie stwierdza się, że „gdy pomoc finansowa państwa wzmocnia pozycję przedsiębiorstwa w porównaniu z innymi przedsiębiorstwami konkurującymi na wewnątrzspółnotowym rynku, przedsiębiorstwa te należy uznać za podmioty, na które pomoc ma wpływ”.

⁽⁴⁸⁾ Sprawa C-310/99 *Włochy przeciwko Komisji* [2002] Rec. s. I-2289, ust. 91. W sprawie C-66/02 *Włochy przeciwko Komisji* [2005] Zb.Orz. s. I-10901, ust. 91, Trybunał stwierdził „W przypadku programu pomocy Komisja może ograniczyć się do zbadania ogólnej charakterystyki danego programu, a nie musi badać każdego poszczególnego przypadku, w którym program ten ma zastosowanie [...] aby ustalić, czy program obejmuje elementy pomocy”. Zob. również sprawa E-2/05 *ESA przeciwko Islandii* [2005] Sprawozdanie Trybunału EFTA s. 202, ust. 24.

Urząd zwraca uwagę, że władze norweskie nie zakwestionowały, że program na rzecz sektora drzewnego umożliwia przyznanie odbiorcom środków finansowych w odniesieniu do produktów objętych Porozumieniem EOG, na przykład drewna. Władze norweskie nie zakwestionowały również, że program na rzecz sektora drzewnego zawiera możliwość finansowania podmiotów, które kwalifikują się jako przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. Wreszcie nie podlega dyskusji, że program na rzecz sektora drzewnego nie finansował wyłącznie beneficjentów, którzy w zamian świadczyli usługi.

Innymi słowy sam program przewiduje udzielanie pomocy państwa. Możliwość, że niektórzy odbiorcy pomocy w ramach programu na rzecz sektora drzewnego mogą nie mieścić się w zakresie Porozumienia EOG (ze względu na fakt, że Porozumienie nie obejmuje ich produktów lub oni sami nie są przedsiębiorstwami w rozumieniu art. 61 ust. 1 EOG) nie zmienia kwalifikacji programu na rzecz sektora drzewnego jako programu pomocy w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

2. Wymogi proceduralne

Zgodnie z art. 1 ust. 3 w części I protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, „o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy należy powiadomić Urząd Nadzoru EFTA, z wystarczającym wyprzedzeniem, aby umożliwić Urzędowi przedstawienie swoich uwag (...). Zainteresowane państwo nie wprowadza w życie proponowanych środków, do czasu, aż procedura zakończy się ostateczną decyzją”.

Po pierwsze, Urząd zwraca uwagę, że mając na uwadze fakt, że rozdział 44 zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania towarów (dotyczący drewna i artykułów z drewna) jest ujęty w Porozumieniu EOG, program na rzecz sektora drzewnego należy oceniać na podstawie tego Porozumienia. Władze norweskie nie zgłosiły programu na rzecz sektora drzewnego przed jego wdrożeniem i dlatego też nie wywiązały się ze swojego obowiązku wynikającego z art. 1 ust. 3 części I protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale. Dlatego też pomoc państwa przyznana w ramach programu na rzecz sektora drzewnego stanowi „pomoc bezprawną” w rozumieniu art. 1 lit. f) części II protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale.

3. Zgodność pomocy z przepisami

Pierwszym argumentem jaki przytacza Urząd jest fakt, że mimo iż program na rzecz sektora drzewnego zawierał szczegółowe dane dotyczące na przykład celów i kosztów kwalifikowalnych, to wydaje się, że nie zawierał jakichkolwiek warunków na jakich pomoc miała być przyznawana. Program bez żadnych ograniczeń co do przyznawania pomocy (na przykład w odniesieniu do intensywności pomocy) nie może zostać zatwierdzony przez Urząd jako zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG. Takiego stanowiska nie zmienia fakt, że w praktyce wytyczne Urzędu w sprawie pomocy państwa mogły być stosowane w indywidualnych przypadkach, a ma on jedynie wpływ na to, czy konieczna jest windykacja, jak wskazano powyżej w pkt I-1.5.

Jednakże Urząd zauważa w tym kontekście, że władze norweskie stwierdziły, że odniesienie w sprawozdaniu grupy roboczej do wdrażania programu na podstawie „zasad i praktyk” mieszczących się w granicach prawa EOG stanowi domniemane

odniesienie do wewnętrznych wytycznych EOG. Urząd przyjmuje, że wytyczne, które określają na przykład maksymalne intensywności pomocy dopuszczalne w ramach prawa EOG w różnych sytuacjach, miały być traktowane jako zasady programu oraz warunki przyznawania pomocy w ramach programu na rzecz sektora drzewnego. Innymi słowy program nie zawierał określonego zestawu zasad ograniczających przyznawanie pomocy w ramach tego programu.

O ile władze norweskie zauważają, że „wytyczne podlegają stałej rewizji”, należy przypomnieć, że zgodność bezprawnej pomocy z funkcjonowaniem Porozumienia EOG jest oceniana zgodnie z merytorycznymi kryteriami określonymi w akcie obowiązującym w momencie przyznania pomocy lub, w przypadku programu, w momencie utworzenia programu. Ponadto każda rewizja zasad programu musi zostać oceniona w celu ustalenia, czy stanowi ona zmianę programu w rozumieniu decyzji 195/04/COL⁽⁴⁹⁾. Dlatego też w poniższej ocenie zanalizowano, czy wewnętrzne wytyczne EOG stosowane przez Innovasjon Norge, w tym ich kolejne zmiany, można było uznać jako zasady programu na rzecz sektora drzewnego za zgodne z funkcjonowaniem Porozumienia EOG, a w szczególności z wytycznymi Urzędu w sprawie pomocy państwa oraz rozporządzeniami o wyłączeniach grupowych mającymi zastosowanie w danym momencie.

3.1. Zgodność z art. 61 ust. 2 Porozumienia EOG

W sprawie tej nie ma zastosowania żaden z wyjątków przewidzianych w art. 61 ust. 2 Porozumienia EOG, ponieważ program na rzecz sektora drzewnego nie jest skierowany na cele wymienione w tych przepisach.

3.2. Zgodność z art. 61 ust. 3 Porozumienia EOG

Środek obejmujący pomoc państwa uznaje się za zgodny z zasadami funkcjonowania Porozumienia EOG w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. a) EOG, w przypadku gdy ma on na celu wspieranie rozwoju gospodarczego obszarów w których standard życia jest wyjątkowo niski lub w których występują poważne niedobory zatrudnienia. Jednakże przepis ten nie ma zastosowania, ponieważ żadne takie obszary nie zostały określone na norweskiej mapie pomocy regionalnej⁽⁵⁰⁾.

Nie ma ponadto zastosowania wyjątek określony w art. 61 ust. 3 lit. b) Porozumienia EOG, jako że pomoc państwa udzielona w ramach programu na rzecz sektora drzewnego nie ma na celu wspierania realizacji ważnego projektu wspólnego europejskiego interesu ani naprawienia poważnych anomalii w gospodarce Norwegii.

⁽⁴⁹⁾ Decyzja Urzędu nr 195/04/COL z dnia 14 lipca 2004 r. (Dz.U. L 139 z 25.5.2006, s. 37), zmieniona przez decyzję Urzędu nr 319/05/COL z dnia 14 grudnia 2005 r. (Dz.U. C 286 z 23.11.2006, s. 9). Zob. również sprawa T-195/01 *Gibraltar przeciwko Komisji* [2001] Rec. II-3915. Należy zwrócić uwagę, że jako iż początkowe ustanowienie programu było „bezprawne” pod względem proceduralnym, wszystkie późniejsze zmiany programu muszą być również traktowane jak pomoc bezprawna.

⁽⁵⁰⁾ Decyzja Urzędu 327/99/COL z dnia 16 grudnia 1999 r. w sprawie mapy obszarów otrzymujących pomoc oraz poziomów pomocy (Norwegia).

Jednakże zastosowanie może mieć wyjątek określony w art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG, który przewiduje, że pomoc państwa można uznać za zgodną ze wspólnym rynkiem, w przypadku gdy ułatwia ona rozwój niektórych działań gospodarczych lub pewnych obszarów gospodarczych, a nie ma ona negatywnego wpływu na warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Ma to miejsce, jeżeli środek jest zgodny z wytycznymi w sprawie pomocy państwa lub stosownymi rozporządzeniami o wyłączeniach grupowych.

Pomoc regionalna

Przedsiębiorstwa kwalifikują się do uzyskania pomocy regionalnej, gdy mają siedzibę w pewnych regionach, oznaczonych na norweskiej mapie pomocy regionalnej, o której mowa powyżej, oraz gdy spełnione są warunki określone w wytycznych w sprawie pomocy państwa w odniesieniu do pomocy regionalnej⁽⁵¹⁾.

Władze norweskie twierdziły, że pomoc w ramach programu na rzecz sektora drzewnego nie była przyznawana w formie pomocy regionalnej. Jednakże Urząd zwraca uwagę, że program na rzecz sektora drzewnego został wdrożony na podstawie wewnętrznych wytycznych EOG, które przewidują możliwość udzielania (inwestycyjnej) pomocy regionalnej⁽⁵²⁾. Ponadto władze odniosły się do przypadków, w których pomoc na badania i rozwój została dopełniona dodatkami pomocy regionalnej w wysokości 5 % (na przykład Trysil Skog AS).

Urząd zwraca uwagę, że warunki określone w wytycznych w sprawie pomocy państwa w odniesieniu do udzielania pomocy regionalnej muszą być spełnione również w przypadkach udzielenia dodatku w postaci pomocy regionalnej. Jednak ani w sprawozdaniu grupy roboczej ani w wewnętrznych wytycznych EOG nie ma odniesienia do warunków, które musi spełniać pomoc regionalna, na przykład identyfikacji korzyści regionalnych (w formie inwestycji produkcyjnych lub tworzenia miejsc pracy); nie zawierają one również odniesienia do norweskiej mapy pomocy regionalnej. W takiej sytuacji Urząd nie może stwierdzić z całkowitą pewnością, że przepisy dotyczące pomocy regionalnej w ramach programu na rzecz sektora drzewnego są zgodne z wytycznymi w sprawie pomocy państwa w odniesieniu do pomocy regionalnej.

Pomoc na badania i rozwój

Pomoc państwa na badania i rozwój może być uznana za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG, jeżeli spełnione zostaną odpowiednie warunki wytycznych w sprawie pomocy państwa⁽⁵³⁾. Wytyczne w sprawie pomocy państwa określają definicje różnych rodzajów działań badawczo-rozwojowych,

takich jak „badania podstawowe”, „badania przemysłowe” oraz „działanie związane z rozwojem przed konkurencyjnym”, i podają stosowne poziomy intensywności pomocy, które mają zastosowanie do każdej z tych kategorii.

Urząd zwraca uwagę, że kwalifikujące się badania, koszty kwalifikowalne oraz poziomy intensywności pomocy określone w wewnętrznych wytycznych EOG odpowiadają parametrom określonym w wytycznych w sprawie pomocy państwa w odniesieniu do badań i rozwoju, z wyjątkiem przygotowawczych opracowań technicznych. Podczas gdy w tabeli dotyczącej intensywności pomocy zamieszczonej w wewnętrznych wytycznych EOG podano dwa różne poziomy intensywności pomocy w odniesieniu do przygotowawczych opracowań technicznych sporządzanych przez duże przedsiębiorstwa w kontekście badań przed konkurencyjnych, mianowicie 50 % i 55 %⁽⁵⁴⁾, wytyczne w sprawie pomocy państwa wyraźnie przewidują, że łączenie dodatków nie może prowadzić do tego, aby intensywność pomocy przekraczała 50 % w przypadku badań przed konkurencyjnych⁽⁵⁵⁾.

Mając na uwadze, że jeden poziom intensywności pomocy określony w wewnętrznych wytycznych EOG nie jest zgodny z wytycznymi w sprawie pomocy państwa oraz że nie ma dowodów istnienia instrukcji dla decydentów dotyczących stosowania intensywności pomocy w przypadku programu OFU/IFU, która jest zgodna z wytycznymi w sprawie pomocy państwa, może się wydawać, że zasady programu na rzecz sektora drzewnego przewidują możliwość intensywności pomocy przekraczającej poziom maksymalny określony w wytycznych w sprawie pomocy państwa. Ponadto Urząd nie uzyskał jakichkolwiek argumentów przemawiających za przyjęciem wyższego poziomu intensywności pomocy niż poziom przewidziany w wytycznych w sprawie pomocy państwa.

Pomoc dla MŚP oraz pomoc szkoleniowa

Pomoc przyznana zgodnie z rozporządzeniami o wyłączeniach grupowych dotyczącymi MŚP lub pomocy szkoleniowej jest uznawana za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG, jeżeli program spełnia wszystkie warunki stosownego rozporządzenia o wyłączeniach grupowych i zawiera wyraźne odniesienie do takiego rozporządzenia (przywołując jego tytuł i dane publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*)⁽⁵⁶⁾. Jednakże ani budżety państwa, ani sprawozdanie grupy roboczej, ani żadne inne przygotowawcze opracowania legislacyjne dotyczące programu na rzecz sektora drzewnego nie zawierają odniesienia do zastosowania rozporządzenia o wyłączeniach grupowych dotyczącego MŚP ani do rozporządzenia o wyłączeniach grupowych dotyczącego pomocy szkoleniowej. Ponadto Urząd nie otrzymał od władz norweskich żadnych informacji o stosowaniu któregośkolwiek z rozporządzeń o wyłączeniach grupowych na potrzeby publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Dlatego też władze norweskie nie spełniły wymogów zawartych w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych i dlatego programu na rzecz sektora drzewnego nie można uznać za zgodny z wyłączeniami grupowymi.

⁽⁵¹⁾ Poprzedni rozdział 25 wytycznych w sprawie pomocy państwa dotyczący pomocy regionalnej został zastąpiony przez nowe wytyczne dnia 6 kwietnia 2006 r. oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1628/2006 (włączone na mocy decyzji Komitetu Wspólnego nr 157 opublikowanej w Dz.U. L 89 z 29.3.2007, s. 33, oraz Suplement EOG nr 15 z 29.3.2007, s. 24). Rozporządzenie weszło w życie dnia 9 grudnia 2006 r.

⁽⁵²⁾ Zob. pułapy (pomocy regionalnej), o których mowa w tabeli dołączonej do wewnętrznych wytycznych EOG oraz wyjaśnienia dotyczące pomocy inwestycyjnej (sekcja 4.6).

⁽⁵³⁾ Poprzednie wytyczne dotyczące badań i rozwoju zostały zastąpione przez nowe wytyczne dnia 7 lutego 2007 r.

⁽⁵⁴⁾ Wydaje się, że wersje z 2000 r. i 2001 r. w ogóle nie ustalają intensywności pomocy w odniesieniu do przygotowawczych opracowań technicznych.

⁽⁵⁵⁾ Sekcja 5.3(7) ówczesnego rozdziału 14 wytycznych w sprawie pomocy państwa dotyczącego pomocy na badania i rozwój.

⁽⁵⁶⁾ Zob. art. 3 ust. 3 w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych dotyczących, odpowiednio, MŚP oraz pomocy szkoleniowej. Zgodność z warunkami formalnymi wyłączenia grupowego zwalnia dany środek pomocy z wymogu zgłoszenia.

Jednakże program na rzecz sektora drzewnego może zostać uznany z zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG w świetle istotnych zasad określonych w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych dotyczących MŚP oraz pomocy szkoleniowej. W tym względzie Urząd zwraca uwagę, że wszystkie definicje, koszty kwalifikowalne i poziomy intensywności pomocy w odniesieniu do pomocy szkoleniowej w wewnętrznych wytycznych EOG⁽⁵⁷⁾ odpowiadają rozporządzeniu o wyłączeniach grupowych dotyczącemu pomocy szkoleniowej. Ponadto definicje, koszty kwalifikowalne i obowiązująca intensywność pomocy dla MŚP na usługi doradcze i targi zawarte w wewnętrznych wytycznych EOG⁽⁵⁸⁾ odpowiadają rozporządzeniu o wyłączeniach grupowych dotyczącemu MŚP.

Jednak zgodnie z sekcją 4.3.2 wewnętrznych wytycznych EOG pomoc dla MŚP może być udzielona na „tworzenie sieci i współpracę”, który to cel wyraźnie wykracza poza zakres istotnych przepisów zawartych w rozporządzeniu o wyłączeniach grupowych dotyczącym MŚP. Pytanie zatem brzmi, czy finansowanie takich celów można uznać za zgodne na podstawie wytycznych w sprawie pomocy państwa w odniesieniu do MŚP lub na podstawie istotnych zasad określonych bezpośrednio w tych wytycznych na mocy art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG⁽⁵⁹⁾.

W wytycznych w sprawie pomocy państwa stwierdza się, że przyznawanie środków finansowych na „współpracę” MŚP jest możliwe pod warunkiem, że nie ma to wpływu na konkurencję w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Na tej podstawie Urząd uznaje, że można zaakceptować przewidzianą w wewnętrznych wytycznych EOG możliwość przyznawania MŚP środków finansowych na „identyfikację partnerów roboczych, strategię i formalizację współpracy w fazie tworzenia”.

Urząd uznaje natomiast, że możliwość finansowania nieokreślonych „wspólnych działań nadzwyczajnych”⁽⁶⁰⁾ w czasie „fazy operacyjnej” otwiera możliwość finansowania w dowolnym czasie szerokiego zakresu środków, które niekoniecznie mieściłyby się w zakresie współpracy między MŚP i dlatego mogą mieć wpływ na konkurencję w zakresie sprzecznym ze wspólnym rynkiem. Po przekazaniu władzom norweskim pytań dotyczących tej sprawy, twierdziły one, że finansowanie na mocy tego przepisu jest skierowane jedynie na usługi doradcze. Jednak w tym samym kontekście władze stwierdziły, że przepis ten jest również otwarty na możliwość finansowania „usług pochodnych” w kontekście wspierania sieci.

Urząd uznaje, że na podstawie tak niejednoznacznych i otwartych przepisów Urząd nie może stwierdzić z całkowitą pewnością, że zasady programu w odniesieniu do finansowania MŚP są zgodne z wytycznymi w sprawie pomocy państwa w odniesieniu do MŚP lub z istotnymi zasadami w nich zawartymi i dlatego zasad programu nie można, na podstawie art. 61 ust. 3 lit. c) EOG, uznać za zgodne z funkcjonowaniem Porozumienia EOG.

⁽⁵⁷⁾ Sekcja 4.4 tych wytycznych.

⁽⁵⁸⁾ Sekcja 4.3 i 4.3.1 tych wytycznych.

⁽⁵⁹⁾ Poprzedni rozdział wytycznych w sprawie pomocy państwa dotyczący pomocy dla MŚP został zastąpiony przez rozporządzenie o wyłączeniach grupowych dotyczące MŚP, począwszy od dnia 26 czerwca 2002 r.

⁽⁶⁰⁾ Środki takie obejmują środki podobne do poprawy działania („kompetanseheving”).

Praktyka finansowania 100 % kosztów projektu

Sprawozdanie grupy roboczej przewiduje, że program może finansować całkowite koszty projektu, w przypadku gdy trudno jest zidentyfikować podmiot, który uzyskuje bezpośrednie korzyści z projektu. Władze wyjaśniły, że finansowanie 100 % kosztów projektu ma miejsce, na przykład w przypadkach gdy trudno jest zidentyfikować bezpośrednich beneficjentów lub gdy uznaje się, że odbiorcy pomocy uzyskują jedynie umiarkowaną korzyść (tj. przygotowawcze opracowania i sprawozdania w specjalistycznych dziedzinach docelowych), na takiej postawie, że w takich przypadkach pomoc w ogóle nie występuje⁽⁶¹⁾.

Jeżeli chodzi o tę praktykę należy poczynić dwie następujące uwagi: 1) pomimo że władze norweskie przywołują opracowania i sprawozdania przygotowawcze jako przypadki, w których pomoc w ogóle nie występuje, wytyczne w sprawie pomocy państwa dotyczące badań i rozwoju określają maksymalne poziomy intensywności pomocy w przypadku opracowań dotyczących wykonalności technicznej, wskazując że finansowanie opracowań (nawet o charakterze przygotowawczym) może obejmować pomoc państwa⁽⁶²⁾; oraz 2) jeżeli kwota pomocy nie jest niższa niż próg pomocy *de minimis*, to uzyskanie umiarkowanej korzyści, samo w sobie, nie wyklucza obecności pomocy państwa.

Na tej podstawie Urząd uznaje, że praktyka finansowania 100 % kosztów projektu nie jest oparta na kryteriach, które gwarantowałyby wykluczenie obecności pomocy państwa, a jako że finansowanie 100 % kosztów nie jest akceptowalne w żadnej sekcji wytycznych w sprawie pomocy państwa oraz jako że nie stwierdzono w tym przypadku, że taki poziom intensywności pomocy jest uzasadniony bezpośrednio na mocy art. 61 ust. 3 lit. c) EOG, Urząd uznaje, że program, który dopuszcza taką praktykę, nie jest zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG.

Wnioski

Jak wynika z powyższego, istnieje kilka powodów, dla których program na rzecz sektora drzewnego nie jest zgodny z wytycznymi w sprawie pomocy państwa i nie kwalifikuje się jako wyjątek bezpośrednio na mocy art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG. Dlatego też Urząd uznaje, że program na rzecz sektora drzewnego nie może zostać uznany za zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG.

3.3. Pomoc *de minimis*

Zdaniem władz norweskich program na rzecz sektora drzewnego zawiera przepisy określające warunki, które po ich spełnieniu gwarantują, że dotacje kwalifikują się jako pomoc *de minimis*. Urząd uważa, że stosowne przepisy w ramach programu na rzecz sektora drzewnego nie są zgodne z zasadami pomocy *de minimis*.

⁽⁶¹⁾ Praktyka finansowania 100 % kosztów projektu wskazuje zarówno na kwestię obecności pomocy państwa, jak i na kwestię zgodności z przepisami. Mając na uwadze odniesienie do tej możliwości w sprawozdaniu grupy roboczej, założono, że program przewiduje taką praktykę oraz że zgodność przepisów regulujących tą praktykę należy oceniać pod względem zgodności (niniejsza sekcja). Kwestia dotycząca obecności (lub nieobecności) pomocy państwa ma znaczenie jedynie pod kątem windykacji.

⁽⁶²⁾ Sekcja 5.3(7) ówczesnego rozdziału 14 dotyczącego pomocy na badania i rozwój.

Przyznanie pomocy może się kwalifikować jako pomoc *de minimis* na mocy wytycznych w sprawie pomocy państwa lub na mocy późniejszego rozporządzenia dotyczącego pomocy *de minimis*, co ma taką konsekwencję, że dany środek nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG i nie istnieje obowiązek zgłoszenia pomocy. Ponieważ program na rzecz sektora drzewnego był wprowadzany między dniem 1 lipca 2000 r., a końcem 2005 r., oba zbiory zasad dotyczących pomocy *de minimis* odnoszą się do oceny programu ⁽⁶³⁾.

Zarówno rozporządzenie dotyczące pomocy *de minimis*, jak również wytyczne w sprawie pomocy państwa przewidują, że władze krajowe mogą przyznać pomoc *de minimis* jedynie po uprzednim sprawdzeniu, że całkowita kwota pomocy *de minimis* otrzymana przez dane przedsiębiorstwo nie została zwiększona z racji innej pomocy *de minimis* uzyskanej w ciągu poprzednich trzech lat. Na podstawie zarówno rozporządzenia dotyczącego pomocy *de minimis*, jak również wytycznych w sprawie pomocy państwa, akceptowalnym sposobem sprawdzenia progu pomocy *de minimis* jest uzyskanie informacji na ten temat od odbiorcy pomocy ⁽⁶⁴⁾.

Gdy zostaje udzielona pomoc *de minimis* w ramach programu na rzecz sektora drzewnego, wskazuje się na zasady pomocy *de minimis*, a odbiorcy są informowani o obowiązku poinformowania władz o innej pomocy *de minimis* uzyskanej w ciągu trzech lat po zatwierdzeniu udzielenia pomocy *de minimis*.

W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Urząd przyjął stanowisko, że jako iż ten obowiązek informacyjny dotyczy tylko pomocy *de minimis* otrzymanej po uzyskaniu pomocy w ramach programu na rzecz sektora drzewnego, od odbiorców pomocy nie wymagano przedstawienia informacji o tym, czy jakkolwiek pomoc *de minimis* została uzyskana przed otrzymaniem pomocy *de minimis* w ramach programu na rzecz sektora drzewnego. Jednakże władze norweskie twierdzą, że pismo o zatwierdzeniu odnosi się również do zasady, że pomoc uzyskana w ciągu „dowolnego okresu trzech lat” nie może przekroczyć progu pomocy *de minimis*.

Urząd zwraca uwagę, że wymóg, aby odbiorca informował o pomocy udzielonej „od daty pisma o zatwierdzeniu”, stoi w sprzeczności z odniesieniem do zasady, że pomoc otrzymana w ciągu „dowolnego okresu trzech lat” nie może przekroczyć progu pomocy *de minimis*. W takich okolicznościach Urząd nie może stwierdzić z całkowitą pewnością, że odbiorca pomocy wyraźnie zrozumiałby taki komunikat jako obowiązek informowania o pomocy otrzymanej w ciągu „dowolnego okresu trzech lat”. Dlatego też Urząd utrzymuje swoje początkowe stanowisko, że o ile omawiane przepisy mają być postrzegane jako część zasad programu, to nie można stwierdzić, że zapewniają

⁽⁶³⁾ Jak stwierdziły władze norweskie, to data wydania przez nie zatwierdzenia („*tilsagn*”) określa, czy w odniesieniu do przyznania danej pomocy zastosowanie ma poprzedni rozdział 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa czy późniejsze rozporządzenie dotyczące pomocy *de minimis*.

⁽⁶⁴⁾ W tym względzie zob. odniesienie do „mechanizmu kontroli” w wytycznych w sprawie pomocy państwa.

one *ex ante* przestrzeganie przepisów dotyczących pomocy *de minimis* ⁽⁶⁵⁾.

Oprócz tego Urząd zwraca uwagę, że przynajmniej w wersjach wewnętrznych wytycznych EOG z września 2004 r. i lipca 2005 r., program na rzecz sektora drzewnego przewidywał praktykę, w ramach której pomoc państwa zatwierdzona na przykład na badania i rozwój mogła być dopełniona dalszą pomocą przyznaną na zasadzie pomocy *de minimis* ⁽⁶⁶⁾. Zgodnie z decyzją Komisji w sprawie Kahla Porzellan GmbH, Urząd uznaje, że jeżeli pomoc przekracza próg pomocy *de minimis* – w ujęciu łącznego finansowania udzielonego jednemu przedsiębiorstwu w ciągu trzech lat – to całą kwotę należy uznać za pomoc państwa ⁽⁶⁷⁾. Na tej podstawie Urząd uważa, że praktyka, w ramach której próg pomocy *de minimis* jest przestrzegany tylko w odniesieniu do części pomocy przyznanej przedsiębiorstwu, oznacza z definicji, że całkowita kwota przyznanej pomocy może przekraczać próg pomocy *de minimis* ⁽⁶⁸⁾.

Wobec powyższego Urząd uznaje, że stosowne przepisy programu na rzecz sektora drzewnego nie są zgodne z zasadami pomocy *de minimis* oraz że w związku z tym program nie może być zatwierdzony jako zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG.

4. Wnioski

W oparciu o informacje przedłożone przez władze norweskie Urząd przyjmuje pogląd, że program na rzecz sektora drzewnego obejmuje przyznanie pomocy w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, co nie jest zgodne z tym Porozumieniem. Jednakże zgodnie z praktyką Komisji w tym względzie, Urząd uznaje, że mimo iż program na rzecz sektora drzewnego, postrzegany jako program, jest niezgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG, to za zgodne z funkcjonowaniem Porozumienia EOG można uznać przypadki pomocy indywidualnej przyznanej w ramach programu na rzecz sektora drzewnego, które spełniają kryteria określone w wytycznych w sprawie pomocy państwa dotyczących MŚP lub badań i rozwoju lub są zgodne z istotnymi zasadami zawartymi w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych dotyczących pomocy dla MŚP i pomocy szkoleniowej ⁽⁶⁹⁾.

⁽⁶⁵⁾ Nie ma znaczenia fakt, że wiele zatwierdzeń może być poniżej progu pomocy *de minimis*, jako że Urząd ogranicza się, na potrzeby zbadania zgodności pomocy państwa, do rozpatrzenia warunków programu na rzecz sektora drzewnego. Faktyczna sytuacja będzie miała znaczenie w przypadku badania kwestii windykacji.

⁽⁶⁶⁾ Zob. sekcja I-2.5 powyżej, gdzie znajduje się opis tej praktyki.

⁽⁶⁷⁾ Decyzja Komisji 2003/643/WE z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Niemcy na rzecz Kahla Porzellan GmbH oraz Kahla/Thüringen Porzellan GmbH (Dz.U. L 227 z 11.9.2003, s. 12). W podobny sposób, przy ocenianiu, czy zastosowano odpowiednie poziomy intensywności pomocy wyznaczone w wytycznych w sprawie pomocy państwa, pod uwagę należy brać całkowitą kwotę pomocy przyznanej jednemu przedsiębiorstwu.

⁽⁶⁸⁾ Należy zwrócić uwagę, że przestrzegane muszą być również odpowiednie poziomy intensywności pomocy. W przypadku gdy pomoc *de minimis* jest udzielana łącznie z inną pomocą, całkowita kwota pomocy nie może przekroczyć maksymalnych poziomów intensywności pomocy dotyczących różnych kategorii pomocy. To oczywiście ma znaczenie, jedynie w przypadku gdy całkowita kwota pomocy nie kwalifikuje się jako pomoc *de minimis*.

⁽⁶⁹⁾ Zob. na przykład decyzja Komisji 2004/343/WE z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie programu pomocy przyznawanej przez Francję na przejmowanie zagrożonych przedsiębiorstw (Dz.U. L 108 z 16.4.2004, s. 38) oraz decyzja Komisji 2003/86/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. w sprawie programu pomocy państwa przyznawanej w 1993 r. przez Hiszpanię na rzecz niektórych nowo utworzonych przedsiębiorstw w Vizcaya (Hiszpania) (Dz.U. L 40 z 14.2.2003, s. 11).

Ponieważ program na rzecz sektora drzewnego nie został zgłoszony Urzędowi, wszelka pomoc w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG przyznana w ramach tego programu stanowi pomoc bezprawną w rozumieniu art. 1 lit. f) w części II protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale. Z art. 14 w części II protokołu 3 Porozumienia o Nadzorze i Trybunale wynika, że Urząd podejmuje decyzję, że bezprawna pomoc, która jest niezgodna z zasadami dotyczącymi pomocy państwa określonymi w Porozumieniu EOG, musi zostać przez beneficjentów zwrócona. Ma to jednak miejsce bez uszczerbku dla (i) przypadków przydzielonej pomocy indywidualnej spełniającej warunki pomocy *de minimis* na podstawie wytycznych w sprawie pomocy państwa lub rozporządzenia dotyczącego pomocy *de minimis*; oraz (ii) przypadków pomocy indywidualnej, którą uznano za zgodną z przepisami na podstawie zgodności z wytycznymi w sprawie pomocy państwa dla MŚP lub na badania i rozwój lub z istotnymi zasadami zawartymi w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych dotyczących pomocy dla MŚP i pomocy szkoleniowej, i w odniesieniu do której zastosowano zawarte tam odpowiednie poziomy intensywności pomocy,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Program na rzecz sektora drzewnego nie jest zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

Artykuł 2

Pomoc indywidualna przyznana w ramach programu na rzecz sektora drzewnego nie stanowi pomocy państwa, jeżeli spełnia warunki pomocy *de minimis* określone w wytycznych w sprawie pomocy państwa lub rozporządzeniu dotyczącym pomocy *de minimis*, zależnie od tego, które z tych przepisów miały zastosowanie w momencie przyznania pomocy.

Artykuł 3

Pomoc indywidualna przyznana w ramach programu na rzecz sektora drzewnego, która spełnia kryteria wytycznych w sprawie pomocy państwa dotyczących MŚP lub badań i rozwoju lub jest zgodna z istotnymi zasadami zawartymi w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych dotyczących pomocy dla MŚP oraz pomocy szkoleniowej, jest zgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG do kwoty odpowiadającej dopuszczalnej intensywności pomocy.

Artykuł 4

Władze norweskie podejmują wszelkie konieczne środki w celu odzyskania pomocy, o której mowa w art. 1, innej niż pomoc, o której mowa w art. 2–3.

Artykuł 5

Windykacja pomocy przebiega bezzwłocznie i zgodnie z procedurami przewidzianymi w prawie krajowym, o ile umożliwiają one natychmiastowe i rzeczywiste wykonanie tej decyzji. Podlegająca windykacji pomoc obejmuje odsetki i odsetki składane od dnia, w którym pomoc była do dyspozycji beneficjenta do dnia jej rzeczywistej windykacji. Odsetki obliczane są na podstawie art. 9 decyzji nr 195/04/COL⁽⁷⁰⁾.

Artykuł 6

Władze norweskie informują Urząd Nadzoru EFTA, w terminie dwóch miesięcy od daty opublikowania niniejszej decyzji, o środkach podjętych w związku z tą decyzją.

Artykuł 7

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Norwegii.

Artykuł 8

Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny.

Sporządzono w Brukseli dnia 23 stycznia 2008 r.

W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA

Per SANDERUD
Przewodniczący

Kurt JAEGER
Członek Kolegium

⁽⁷⁰⁾ Przywołanej powyżej w przypisie 49.

ZAŁĄCZNIK I

KOSZTY KWALIFIKOWALNE OKREŚLONE W WEWNĘTRZNYCH WYTYCZNYCH EOG

Jeżeli chodzi o pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) ⁽¹⁾ koszty kwalifikowalne obejmują: (i) usługi doradcze świadczone przez konsultantów zewnętrznych (z włączeniu usług o charakterze ciągłym lub okresowym oraz usług związanych ze zwykłymi wydatkami na działalność operacyjną); (ii) udział, po raz pierwszy, w targach i wystawach; oraz (iii) budowanie sieci kontaktów i współpraca w fazie tworzenia i uruchamiania działalności. Faza tworzenia obejmuje finansowanie procesu identyfikacji partnerów roboczych, opracowywanie strategii, konstruowanie i formalizowanie współpracy, itd. Faza uruchamiania działalności obejmuje koszty administracyjne z tytułu zarządzania współpracą w ciągu pierwszych trzech lat (stopniowo malejące) oraz z tytułu „wspólnych działań nadzwyczajnych”. Przykładem tych ostatnich jest „poprawa kompetencji”, jednakże finansowanie w ramach pozycji „wspólne działania nadzwyczajne” może być również przyznane na inne podobne środki w trakcie fazy tworzenia oraz później, w trakcie fazy operacyjnej.

Na potrzeby przyznawania pomocy na szkolenia poczyniono rozróżnienie między szkoleniem specjalistycznym a szkoleniem ogólnym. Szkolenie specjalistyczne obejmuje naukę mającą bezpośrednie i zasadnicze zastosowanie do bieżącego lub przyszłego stanowiska pracownika, przekazującą kwalifikacje, których nie da się przenieść (lub jedynie w ograniczonym zakresie) do innych przedsiębiorstw lub dziedzin pracy. Szkolenie ogólne jest nauką, która nie ma zastosowania jedynie do obecnego lub przyszłego stanowiska pracownika, ale przekazuje kwalifikacje, które można w dużej mierze przenosić do innych podmiotów i które w znacznym stopniu zwiększają możliwości zatrudnienia danego pracownika.

Koszty kwalifikowalne szkoleń obejmują koszty osobowe osób prowadzących szkolenia; koszty podróży osób prowadzących i uczestników szkolenia; inne wydatki bieżące (na przykład materiały i dostawy); amortyzację urządzeń (w zakresie, w jakim są one wykorzystywane wyłącznie na dany projekt szkoleniowy); koszty usług doradczych w odniesieniu do danego projektu szkoleniowego; osobowe koszty uczestników do całkowitej kwoty wymienionych pozostałych kosztów kwalifikowalnych. Uwzględnić można jedynie godziny faktycznego udziału osób szkolonych w szkoleniu, po odjęciu godzin produkcyjnych lub ich ekwiwalentu. Koszty kwalifikowalne są wykazane w dokumentach potwierdzających, które są przejrzyste i szczegółowe.

Jeżeli chodzi o badania i rozwój, wewnętrzne wytyczne EOG przewidują, że koszty kwalifikowalne obejmują koszty osobowe (pracownicy naukowcy, technicy i personel pomocniczy, zaangażowani wyłącznie w dane działanie badawczo-rozwojowe), narzędzia, sprzęt, pomieszczenia i budynki robocze (wykorzystywane na stałe i wyłącznie na potrzeby danego działania badawczo-rozwojowego); wsparcie doradcze i odpowiednie usługi (wykorzystywane wyłącznie w kontekście danego działania badawczo-rozwojowego) oraz koszty zarządu bezpośrednio związane z danym działaniem badawczo-rozwojowym. Do innych kosztów kwalifikowalnych należą: koszty operacyjne, takie jak materiały, dostawy i podobne produkty, które są bezpośrednio związane z danym działaniem badawczo-rozwojowym.

Jeżeli chodzi o „inwestycje” (realizowane przez MŚP oraz w kontekście pomocy regionalnej) koszty kwalifikowalne obejmują budynki, zakłady, maszyny, inwestycje zasadnicze, jak również wydatki związane z patentami oraz uzyskaniem patentów, licencji i wiedzy technicznej. Specjalne zasady mają zastosowanie do projektów, w których koszty inwestycji przekraczają 50 milionów EUR.

Nie można udzielać pomocy na działalność operacyjną (określoną jako rutynowe zadania lub wydatki na dystrybucję, marketing i księgowość).

⁽¹⁾ W wewnętrznych wytycznych EOG podane są jedynie główne warunki definicji MŚP. W innym wypadku wskazuje się oryginalną definicję w wytycznych w sprawie pomocy państwa.

ZAŁĄCZNIK II

MAKSYMALNE STAWKI FINANSOWANIA DLA RÓŻNYCH PROGRAMÓW ZARZĄDZANYCH PRZEZ INNOVASJON NORGE – WIELKOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW I OBSZARY KWALIFIKUJĄCE SIĘ DO POMOCY

— () oznacza, że jedynie w drodze wyjątku program jest odpowiedni w odniesieniu do zadeklarowanych celów lub rodzaju przedsiębiorstw.

— Kwota do 100 000 EUR może zostać udzielona w ramach wszystkich programów na podstawie zasad dotyczących pomocy *de minimis*.

Środek - Program	Cel	MŚP (< 250 pracowników oraz dwa inne kryteria)		Duże przedsiębiorstwa
		Małe przedsiębiorstwa (< 50 pracowników oraz dwa inne kryteria)	Średnie przedsiębiorstwa (< 250 pracowników oraz dwa inne kryteria)	
„Landsdekkende innovasjonsordning”	Inwestycje	15 %	7,5 %	0
	Pomoc miękka	50 %		0
	Pomoc szkoleniowa (na chwilę obecną nie jest udzielana z LI)	(Szczegółowy/ogólny – 35 %/70 %)		(Szczegółowy/ogólny – 25 %/50 %)
	R&D:			
	— Działania rozwojowe na rzecz komercjalizacji	35 %		25 %
	Przygotowawcze opracowania techniczne	75 %		50 %
	— (Badania indywidualne, Przygotowawcze opracowania techniczne)	(60 % 75 %)		(50 % 75 %)
„OFU/IFU”	R&D:			
	— Działania rozwojowe na rzecz komercjalizacji	35 % (obszar regionalny + 5 %)		25 % (obszar regionalny + 5 %)
	Przygotowawcze opracowania techniczne	75 %		50 %
	— (Badania indywidualne, Przygotowawcze opracowania techniczne)	(60 % 75 %)		(50 % 75 %)
„Tilskudd til fylkeskommunene for regional utvikling”	Inwestycje:			
	— Strefa A	30 %		25 %
	B	25 %		20 %
	C	20 % (25 %) (*)		10 % (15 %)
	Pomoc miękka	50 %		0
	Pomoc szkoleniowa	Szczegółowy/ogólny – 40 %/75 %		Szczegółowy/ogólny – 30 %/55 %
	R&D:			
	— Działania rozwojowe na rzecz komercjalizacji	40 %		30 %
	Przygotowawcze opracowania techniczne	75 %		55 %
	— (Badania indywidualne, Przygotowawcze opracowania techniczne)	(65 % 75 %)		(55 % 75 %)

Środek - Program	Cel	MŚP (< 250 pracowników oraz dwa inne kryteria)		Duże przedsiębiorstwa
		Małe przedsiębiorstwa (< 50 pracowników oraz dwa inne kryteria)	Średnie przedsiębiorstwa (< 250 pracowników oraz dwa inne kryteria)	
„Omstilling og nyskaping”	Inwestycje: — Poza obszarem reg. — Na obszarze reg.	15 % Strefa A: 30 %, B: 25 % i C: 20 % (25 %) (**)	7,5 %	0 Strefa A: 25 %, B: 20 % i C: 10 % (15 %)
	Pomoc miękka: — Poza obszarem reg. — Na obszarze reg.		50 % 50 %	
	Pomoc szkoleniowa: — Poza obszarem reg. — Na obszarze reg.		Szczegółowy/ogólny – 35%/70 % Szczegółowy/ogólny – 40%/75 %	Szczegół./ogólny – 25%/50 % Szczegółowy/ogólny – 30%/55 %
	R&D: Poza obszarem reg.: — Działania rozwojowe na rzecz komercjalizacji Przygotowawcze opracowania techniczne — (Badania indywidualne, Przygotowawcze opracowania techniczne)		35 % 75 % (60 % 75 %)	25 % 50 % (50 % 75 %)
	Na obszarze reg.: — Działania rozwojowe na rzecz komercjalizacji Przygotowawcze opracowania techniczne — (Badania indywidualne, Przygotowawcze opracowania techniczne)		40 % 75 % (65 % 75 %)	30 % 55 % (55 % 75 %)
„Etablererstipend”	Pomoc <i>de minimis</i>	Maksymalnie 400 000 NOK (w szczególnych przypadkach więcej, ale nie ponad 100 000 EUR)		

(*) Do 25%/15 % może zostać wykorzystanych na środki, co do których oczekuje się, że będą miały silny wpływ z punktu widzenia polityki lokalnej. W okręgach Vest-Agder, Rogaland i Hordaland próg pomocy nie może przekraczać 20%/10 %.

(**) Do 25%/15 % może zostać wykorzystanych na środki, co do których oczekuje się, że będą miały silny wpływ w skali regionalnej. W okręgach Vest-Agder, Rogaland i Hordaland progi nie mogą przekraczać 20%/10 %.